

SİPARİŞLER ARTTI

■ **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)**

Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), Mayıs'ta değişim göstermeyerek 51.5 düzeyinde kaldı. Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu iyileşme, Nisan ile aynı olacak şekilde 2021'den bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Son ankette katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin 3 aydır artması oldu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu ılımlı iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Son anket kapsamında katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin son 3 ay boyunca güçlü bir şekilde artması oldu.

Yeni ihracat siparişlerinde de artış kaydedildi.

10 SEKTÖRDEN 8'İNDE ÜRETİM ARTTI

Söz konusu gelişmelere bağlı olarak, imalatçılar üretim hacimlerini de son 3 ay boyunca genişletti. Satın alma faaliyetindeki artışın yanı sıra girdi ve mamul stoklarının kullanımı da talebi karşılamaya yönelik çabaları destekledi. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye Sektörel PMI mayıs raporuna göre, imalat **sanayi** faaliyet koşullarında genele yaygın iyileşme oldu. Mayısta ağaç ve kağıt ürünleri ile elektrikli ve elektronik ürünler hariç takip edilen 10 sektörün 8'inde üretim arttı.

PMI'DA TOPARLANMA BEKLENİYOR

▲ **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. – **EKONOMİ SERVİSİ**

ISO veriyi yayınladı

İmalat mayısta 51,5 oldu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. **İSO Türkiye** İmalat PMI anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI, mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu ılımlı iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Son anket kapsamında katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin son 3 ay boyunca güçlü bir şekilde artması oldu. Yeni ihracat siparişlerinde de artış kaydedildi. Söz konusu gelişmelere bağlı olarak, imalatçılar üretim hacimlerini de son 3 ay boyunca genişletti. Bazı anket katılımcıları, şubat ayındaki deprem sonrası faaliyetlerine henüz yeni dönemediklerini belirtti. Yeni siparişlerdeki yükseliş, imalatçıların istihdam düzeylerini son 3 aydır ilk kez arttırmasına imkan sağladı. Bununla birlikte firmalar, erken emekliliklerin istihdamı sınırladığını bildirmeye devam etti.

MAYISTA DA 51.5 ÖLÇÜLDÜ

İSO Türkiye İmalat PMI'da yatay seyir

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı.

İSO Türkiye İmalat PMI anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI, mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı.

Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu ılımlı iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

Son anket kapsamında katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin son 3 ay boyunca güçlü bir şekilde artması oldu. Yeni ihracat siparişlerinde de artış kaydedildi.

Üretim hacminde 3 aylık genişleme

Söz konusu gelişmelere bağlı olarak, imalatçılar üretim hacimlerini de son 3 ay boyunca genişletti. Bazı anket katılımcıları, şubat ayındaki deprem sonrası faaliyetlerine henüz yeni dönabildiklerini belirtti. Yeni siparişlerdeki yükseliş, imalatçıların istihdam düzeylerini son 3 aydır ilk kez artırmasına imkan sağladı. Bununla birlikte firmalar, erken emekliliklerin istihdamı sınırladığını bildirmeye devam etti.

İstihdam düzeyindeki yükseliş, firmaların iş yüklerinin altından

İstihdam büyümeye geçti

S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı:

"Şubattaki depremin yanı sıra salgından bu yana süregelen aksamaların Türk imalat sektörü üzerindeki etkileri, mayıs ayında kademeli bir şekilde azalmaya devam etti. Firmalar çalışan sayılarını artırma konusunda ilerleme kaydederek istihdamı yeniden büyümeye geçirebildi

ve bu durum firmaların yeni siparişlerdeki artışını yanıtlayabilmesine yardımcı oldu. Fiyatlar cephesinde ise rahatlama sürdü. Enflasyonist baskılar hafifleyerek genel olarak salgının başından bu yana görülen seviyelerin çok daha altında seyretti. Bu görece olumlu ortam, toparlanmanın önümüzdeki aylarda sürdürülmesine yardımcı olacaktır."

ürünleri başta olmak üzere bazı sektörlerde yeni ihracat siparişlerindeki hızlı büyüme toplam yeni siparişleri destekledi.

Yeni siparişlerin genele yaygın bir şekilde artmasıyla birlikte sektörlerin büyük bölümü mayıs ayında istihdamını genişletti. Elektrikli ve elektronik ürünler sektörünün istihdamı anketin başladığı Ocak 2016'dan beri en hızlı artışı kaydetmenin yanı sıra oran olarak diğer sektörleri de geride bıraktı.

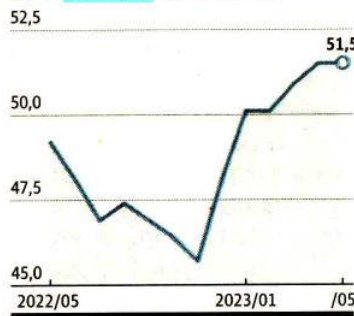
Çalışan sayıları sadece metalik olmayan mineral ürünler ve tekstil sektörlerinde düşüş kaydetti. Yeni siparişlerdeki büyümeye rağmen istihdamda sağlanan artış, genel olarak firmaların iş yüklerini yönetebilmesine yardımcı oldu. İkinci çeyreğin ortasında birikmiş işler 10 sektörden sadece 4'ünde arttı.

Girdi maliyetleri genel olarak yükselmeye devam etti ancak sektörlerin çoğunluğunda enflasyon nisan ayına kıyasla düşüş gösterdi. En hızlı artış kara ve deniz taşıtları firmalarında, en yavaş artış ise kimyasal, plastik ve kauçuk ürünlerinde gerçekleşti. Bu eğilim nihai ürün fiyatları için de geçerli oldu.

Elektrikli ve elektronik ürünler sektörünün üretiminde görülen yavaşlama, firmaların yeni siparişleri karşılayabilmek için genellikle mevcut stoklarını kullanmalarına yol açtı. Buna bağlı olarak nihai ürün stokları mayıs ayında hızlı bir şekilde azaldı. Ancak genel tabloya bakıldığında sektörlerin çoğunluğunda üretim sonrası stokların mayısta arttığı görüldü.

Takip edilen 10 sektörün 6'sında artış kaydeden girdi stokları için de benzer bir tablo söz konusu oldu.

İSO Türkiye İmalat PMI

bağlı olarak, satış fiyatlarının artış hızı üst üste dördüncü ay gerileyerek Nisan 2020'den beri en düşük oranda kaydedildi.

Mayısta en hızlı artışı kara taşıtları üretimi kaydetti

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Mayıs raporuna göre, imalat sanayi faaliyet koşullarında genele yaygın iyileşme oldu. Mayısta ağaç ve kağıt ürünleri ile elektrikli ve elektronik ürünler hariç takip edilen 10 sektörün 8'inde üretim arttı.

Kara ve deniz taşıtlarında üretim en hızlı artışı kaydederken, gıda ürünleri, metalik olmayan mineral ürünler, giyim ve deri ürünleri sektörleri de yeniden büyümeye patikasına geçti.

Yeni siparişlerde daha da olumlu bir tablo dikkat çekti ve sadece ağaç ve kağıt ürünleri sektöründe düşüş kaydedildi. En hızlı artışın gerçekleştiği tekstil ürünlerini çok az bir farkla kara ve deniz taşıtları takip etti. Makine ve metal ürünler, kara ve deniz taşıtları ve gıda

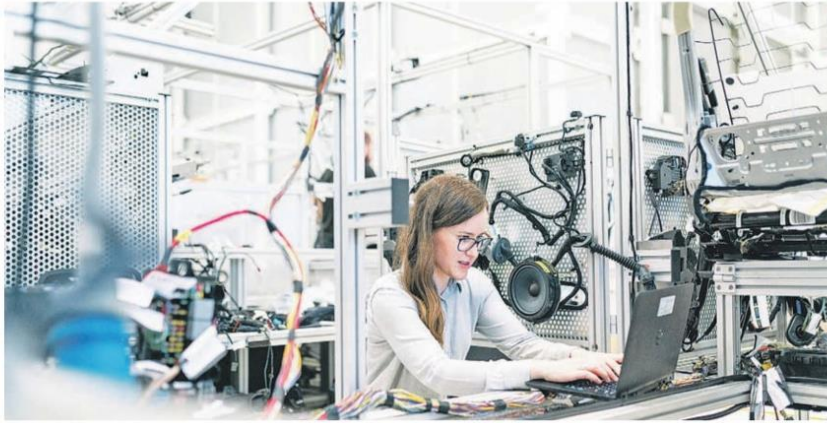
Siparişler arttı, istihdam son 3 aydır ilk kez yükseldi

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI'ı, Mayıs ayında değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. Üst üste 5'inci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Yeni siparişlerdeki yükseliş de imalatçıların istihdam düzeylerini son 3 aydır ilk kez artırmaya imkan sağladı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI, mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu iliml iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

Üretim hacimleri genişliyor

Son anket kapsamında katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin son 3 ay boyunca güçlü bir şekilde artması oldu. Yeni ihracat siparişlerinde de artış kaydedildi. Söz konusu gelişmelere bağlı olarak, imalatçılar üretim hacimlerini de son 3 ay boyunca genişletti. Bazı anket katılımcıları, şubat ayındaki deprem sonrası faaliyetlerine henüz yeni dönebildiklerini belirtti. Yeni si-

parişlerdeki yükseliş, imalatçıların istihdam düzeylerini son 3 aydır ilk kez artırmaya imkan sağladı. Bununla birlikte firmalar, erken emekliliklerin istihdamı sınırladığını bildirmeye devam etti.

Enflasyonist baskılar hafifliyor

İstihdam düzeyindeki yükseliş, firmaların iş yüklerinin altından kalkabilmelerini sağladı ve önceki anket döneminde görülen artışın ardından birikmiş işler azalma kaydetti. Satın alma faaliyetindeki artışın yanı sıra girdi ve mamul stoklarının kullanımı da talebi karşılamaya

yönelik çabaları destekledi. Mayıs verileri, sektörde enflasyonist baskıların hafiflemeye devam ettiği yönünde sinyal verdi. Girdi maliyetleri büyük ölçüde Türk lirasındaki değer kaybı nedeniyle artmaya devam etse de enflasyon oranı yılın başından bu yana en düşük düzeye geriledi. Buna bağlı olarak, satış fiyatlarının artış hızı üst üste dördüncü ay gerileyerek Nisan 2020'den beri en düşük oranda kaydedildi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Mayıs raporuna göre, imalat **sanayi** faaliyet koşullarında genele yaygın iyileşme oldu. Mayısta ağaç ve kağıt

ürünleri ile elektrikli ve elektronik ürünler hariç takip edilen 10 sektörün 8'inde üretim arttı. Kara ve deniz taşıtlarında üretim en hızlı artışı kaydederken, gıda ürünleri, metalik olmayan mineral ürünler, giyim ve deri ürünleri sektörleri de yeniden büyüme patikasına geçti. Girdi maliyetleri genel olarak yükselmeye devam etti ancak sektörlerin çoğunluğunda enflasyon nisan ayına kıyasla düşüş gösterdi. En hızlı artış kara ve deniz taşıtları firmalarında, en yavaş artış ise kimyasal, plastik ve kauçuk ürünlerinde gerçekleşti. Bu eğilim nihai ürün fiyatları için geçerli oldu. Elektrikli

"Fiyatlar cephesinde rahatlama sürdü"

S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şubatındaki depremin yanı sıra Kovid-19 salgınından bu yana süregelen aksamaların Türk imalat sektörü üzerindeki etkilerinin, Mayıs ayında kademeli bir şekilde azalmaya devam ettiğini söyledi. Harker, "Firmalar çalışan sayılarını artırma konusunda ilerleme kaydederek istihdamı yeniden büyümeye geçirebildi ve bu durum firmaların yeni siparişlerdeki artışı yanıtlayabilmesine yardımcı oldu. Fiyatlar cephesinde ise rahatlama sürdü. Enflasyonist baskılar hafifleyerek genel olarak salgının başından bu yana görülen seviyelerin çok daha altında seyretti. Bu görece olumlu ortam, toparlanmanın önümüzdeki aylarda sürdürülmesine yardımcı olacaktır" şeklinde konuştu.

ve elektronik ürünler sektörünün üretiminde görülen yavaşlama, firmaların yeni siparişleri karşılayabilmek için genellikle mevcut stoklarını kullanmalarına yol açtı.

İmalat sanayisi yeminde saydı

İSTANBUL Sanayi Odası'nın Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Mayıs 2023 sonuçlarına göre "Manşet PMI", önceki aya kıyasla değişmeyerek 51.5 puan oldu. Mayısta ağaç ve kâğıt ürünleri ile elektrikli ve elektronik ürünler hariç, takip edilen 10 sektörün sekizinde üretim arttı. Girdi maliyetleri ise genelde yükseldi. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker şuna dikkat çekti: Görece olumlu ortam, toparlanmanın önümüzdeki aylarda sürdürülmesine yardımcı olacaktır." • **Ekonomi Servisi**

İmalat PMI mayıs ayında değişmedi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçlarını açıkladı.

Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI, mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı.

Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu ılımlı iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

GÜNDEM KONUK

İSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN

“ÜNİVERSİTE-SANAYİ
İŞ BİRLİĞİ YETERSİZ”

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, dört yıl içinde her dört meslektan birine ihtiyacın azalacağına dikkat çekerek, “Yapay zeka, sürdürülebilirlik, bilgi güvenliği ve dijital dönüşüm alanındaki uzmanlığa duyulan ilgi ve ihtiyaç artarken kimi mesleklerin iş sahası giderek daralacak. Bu hızlı değişime uyum, kaçınılmaz bir gerçek. Bu da üniversite ile sanayinin ne kadar yakın temas halinde olması gerektiğini ortaya koyuyor. Ülkemizde üniversite-sanayi iş birliği maalesef arzu edilen seviyede değil” dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin Mayıs ayı olağan toplantısı, “Yeni Bir Perspektifte Üniversite-Sanayi İşbirliğini Düşünmenin Üretim Hayatımız ve Ekonomik Gelişme Açısından Önemi” ana gündemi ile Odakule Fazıl Zocu Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, konuşmasının başında 28. Dönem Milletvekili seçimlerinde TBMM'ye seçilen milletvekillerini tebrik ederken, 28 Mayıs tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminin de duyarlılık içinde yapılmasını ve Türkiye'ye hayırlı olmasını diledi.

İSO'nun eğitime ve üniversite-sanayi iş birliğine her zaman çok büyük değer verdiğini hatırlatan Bahçivan “Dünyadaki ekonomik rekabet, daha zorlu bir hale geldi. Bu yıpratıcı mücadele ortamında yüksek katma değerli ve rekabetçi bir üretim yapısına sahip olmak zorundayız. Bunun için yenilikçilik ve girişimciliğin yanı sıra üniversite-sanayi iş birliği de kritik önem taşıyor. Hepimize bu konuda büyük bir görev düşüyor. Daha fazla vakit kaybetme lüksümüz yok; artık somut adımlar atma zamanı. Devlet, üniversite ve biz sanayiciler el ele verip, var olan ezberleri bozarak eskisinden çok farklı yeni bir süreç başlatmalıyız” çağrısında bulundu.

GÜNDEM KONUK

“Üniversite ve sanayinin iş yapma modelleri değişmeli”

Dünya Bankası verilerine göre yüksek teknoloji yoğunluklu ürünlerin toplam imalat sanayi ihracatındaki payının Türkiye’de yüzde 3 olduğuna, buna karşılık bu oranın Malezya’da yüzde 52, Vietnam’da yüzde 42, Güney Kore’de yüzde 36, Çin ve İsrail’de ise yüzde 30 seviyesinde olduğuna işaret eden Bahçivan “Sanayimizin rekabet üstünlüğü için küresel ölçekte düşünmesi, özgün teknolojiler geliştirmesi, gelişen teknolojileri kullanması ve katma değeri yüksek ürünler üretmesi artık bir zorunluluk. Bunu başarmanın en önemli yollarından biri de inovasyon zincirinin en önemli halkalarından biri olan üniversite sanayi iş birliği. Üniversitelerde yürütülen bilimsel araştırmaların, geliştirilen teknolojilerin, yetmişmiş insan gücünün ve girişimcilik yaklaşımının sanayiye transferi ile sanayinin Ar-Ge ve inovasyon süreçleri hızlanıyor. İnanıyoruz ki, üniversiteler ile sanayimizin birbirini destekler nitelikte, etkin, verimli ve sürdürülebilir ilişkiler kurabilmesi, ülkemizin katma değerli üretim ve ihracat temelinde kalkınmasında büyük rol üstlenecek. Bunun gerçekleşebilmesi için üniversite ve sanayinin gelişen koşullar doğrultusunda iş yapma modellerinin de değişmesi gerekiyor” dedi.

“Birlikte yol haritası çıkarmalıyız”

“Türkiye’nin ve sanayinin endüstriyel dönüşüm dalgasına uyum sağlayabilmesi için STK, kamu, üniversite ve sanayi kuruluşlarının birlikte yol haritalarını çıkarması da kritik öneme sahip” diyen Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Üniversite-sanayi iş birliğinin etkin şekilde çalışmasını sağlayan önemli unsur iki taraf arasında ara yüz görevi gören STK çalışmalarıdır. ISO olarak bu ara yüz görevini yerine getirmeye çalışıyoruz. Öğrencilerin iş dünyası ile daha erken tanışmasına katkı sağlamak adına ‘ISO Genç Araştırmacı Programı’nı hayata geçiriyoruz. Halen sanayi kuruluşlarımız ile öğrenciler arasında eşleştirme sürecini

yürüttüğümüz bu program kapsamında, lisans son sınıf ya da yüksek lisans öğrencileri tez çalışmalarını sanayi kuruluşlarımızla birlikte gerçekleştirecekler. Bu süreci finansal olarak destekleyecek, böylelikle “karşılıklı fayda” prensibinden de yola çıkarak üniversiteler ve sanayimiz arasında sürdürülebilir bağlar kurulması noktasında sürece katkı sağlayacağız.”

Bahçivan, ayrıca Fakülte Danışma Kurullarının sanayile daha etkileşimli bir şekilde çalışmasını önemsediklerini ve uzun süreli staj modeli için de çalışmalar yürüteceklerini kaydederek şu verileri paylaştı: “Dünya Ekonomik Forumunun yeni yayınladığı ‘Mesleklerin Geleceği 2023’ raporuna göre, gelecek dört yıl içinde her dört meslekten birine ihtiyaç giderek azalacak. Özellikle yapay zeka, sürdürülebilirlik, bilgi güvenliği, dijital dönüşüm alanındaki uzmanlığa duyulan ilgi ve ihtiyaç artarken kimi mesleklerin iş sahası giderek daralacak. Bu hızlı değişime uyum, kaçınılmaz bir gerçek. Bu da üniversite ile sanayinin ne kadar yakın temas halinde olması gerektiğini ortaya koyuyor. Ülkemizde üniversite-sanayi iş birliği arzu edilen seviyede değil. Uluslararası endeksler de benzer verileri ortaya koyuyor. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tarafından 2007 yılından beri açıklanan ‘Küresel İnovasyon Endeksi’nin ‘İnovasyon Bağlantıları’ alt bileşeni, üniversite sanayi iş birliği parametresini de içeriyor. 2022 yılında Küresel İnovasyon Endeksinde 132 ülke içerisinde 37’nci sırada yer alan ülkemiz; ‘İnovasyon Bağlantıları’ alt bileşeninde 75. sırada yer alırken, Üniversite Sanayi İş birliği göstergesinde ise 2021 yılına göre 6 basamak gerileyerek 68. sırada yer aldı. ISO olarak üniversite sanayi iş birliğinde rolümüzün ve sorumluluğumuzun bilincine farklı iş birliği modelleri ve destek mekanizmalarını kurgulamaya, sanayicilerimizle üniversitemizi buluşturmaya devam edeceğiz.”

İSO MEİP, adını finale yazdırdı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), 47 ülkeden toplam 111 Odanın başvurduğu 2023 Dünya Odalar Yarışması'nda 'Mesleki Eğitim İş birliği Projesi' (İSO MEİP) ile Türkiye'nin adını finale yazdırdı.

İSO MEİP, 21-23 Haziran tarihleri arasında Cenevre'de gerçekleştirilecek 13. Dünya Odalar Kongresi kapsamında düzenlenecek Dünya Odalar Yarışması'nda, 'En İyi Ortaklık Projesi' kategorisinde yarışacak.

İSO MEİP, okullara nitelikli öğrenci çekmek, öğrenciyi okulda ve işyerinde istihdam odaklı olarak yetiştirmek ve onlara mezun oldukları alanda sürdürülebilir ve nitelikli istihdam fırsatları sunmak amacı taşıyor.

90 FORTUNE TÜRKİYE HAZİRAN 2023

SEÇİM SONRASI EKONOMİ

Seçim belirsizliğini geride bırakan şirketler yeni yatırım ve fırsatlara yönelecek. Bir süredir gündemde olan seçim 28 Mayıs'ta yapılan cumhurbaşkanı ikinci tur seçimi ile birlikte geride kaldı. Ancak seçimlerin gündemden tamamen düşmesi için yaklaşık dokuz ay kadar daha beklemek gerekecek. Zira milletvekili ile cumhurbaşkanı seçimi geride kalsa da Mart 2024 yerel seçimler var. Yıl sonuna doğru ülkemizi yeni bir seçim atmosferi bekliyor. Ama şimdi gündemde ekonomiye dair gelişmeler var. Peki, beklentiler ne yönde?

ZEYNEP AKTAŞ

ÜLKE GÜNDEMİNİ bir süredir yoğun şekilde işgal eden seçim sürecinin tamamlanmasıyla birlikte gözler ekonomiye döndü. Özellikle iş dünyası ekonominin hassas yapısını farklı mesajları ile hatırlamakta. İSO Yönetim Kurulu Başkan **Erdal Bahçevan** konuyla ilgili değerlendirmede bulunurken; "sürecinin olgunlukla tamamlanmasından sonra başta ekonomi olmak üzere ülkemizin temel meseleleriyle ilgili adımların atılmasını temenni ediyorum." dedi. Söz konusu ifadeler sanayicilerin temsilcisinden gelince daha anlamlı olmakta. Aslında iş dünyasının ana beklentisi de bu yönde. Zira seçim sürecinin getirdiği belirsizlik ve öncesinde ekonomideki olumsuz sinyaller iş dünyasının önünü görebilmesi için daha temkinli bir yaklaşım sergilemesine yol açtı. Bunun neticesinde de bekle gör yaklaşımının daha hâkim olduğu bir süreç gözlemlendi.

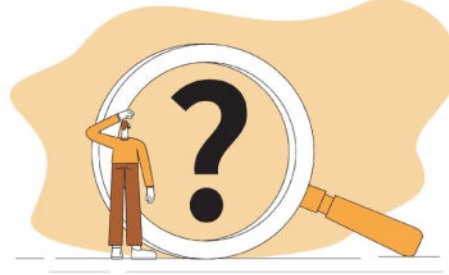
YABANCI YATIRIMCILARIN DEĞERLENDİRMELERİ KRİTİK

Seçim sürecini yakından takip edenler arasında yerliler kadar yabancı yatırımcının da olduğunu not etmek gerekir. Yabancı yatırımcılar gelişmekte olan ülkelere ağırlıklı olarak yatırım kuruluşları üzerinden giriş yapmakta. Bu nedendir ki yabancı yatırım kuruluşlarının değerlendirmeleri ülkeye sermaye girişinin sağlanabilmesi açısından önemlidir. Seçimin ilk turunun tamamlanmasının ardından yabancı kuruluşlar yaptıkları değerlendirmelerde Ortodoks politikaların altını çizdi.

Moody's seçimlerin ardından yayımladığı değerlendirmesinde; "Yeni bir Erdoğan döneminin mevcut ortodoks dışı ve sürdürülemez politikaların, çok yüksek enflasyonla birlikte makro ihtiyati tedbirlerin ve ağır kur baskılarının devamına işaret edebileceğini" ifade etti. Elbette sadece Moody's değil. Diğer kurumlardan da değerlendirmeler benzer yönde geldi. Fitch, seçimlerin ardından uygulanacak ekonomi politikalarının izleneceği, ifade etti. Kurum tarafından yayımlanan notta, seçimlerden sonra kurulacak hükümetin ertelenmiş döviz talebi, lira üzerinde baskı, geniş bir bütçe açığı, uluslararası rezervlerde düşüş ve yüksek enflasyon gibi sorunlarla karşı karşıya kalacağını, belirtildi. Fitch özellikle güven sağlayacak adımlara dikkat çekti. Kurum, kredi notu açısından para ve maliye politikası bileşiminin daha itibarlı ve tutarlı olup olmadığına bakılacağı belirtilerek, "Güveni ne kadar sağladığı, makro ve finansal istikrara yönelik riskleri ne kadar azalttığı ve dış finansmana erişimi kolaylaştırıp kolaylaştırmayacağı izlenecek" dedi.

BORSADAKİ YABANCI PAYI AZALDI

Yabancı kurumların ileriye dönük beklentilerinin pek de iyimser olduğu söylenemez. Bunu borsadaki yabancı payından da gözlemleyebilmekteyiz. Seçim öncesinde yüzde 30,21'e kadar yükselen borsadaki yabancı payı seçim sonrasında hızla gerileyerek yüzde 27,85'e indi. Bu düşüş aynı zamanda yabancı paylarında tarihi dip seviyeye de işaret ediyor.

"MUHALEFETİN SEÇİMİ KAZANMASI DURUMUNDA, BİR SÜRE DAHA TL'İNİN DEĞER KAYBETMESİNE İZİN VERİLEBİLİR. BU BEKLENTİYLE LİRA CİNSİ TAHVİLLERE BAKILABİLİR."

NICK EISINGER

Vanguard Group Gelişen Piyasalar Sabit Getirili Menkul Kıymet Masası Başkanı

SEÇİM SONRASI EKONOMİ SICAK

Görünen o ki seçim sonrası ekonominin gündemi sıcak ve hareketli olacak. Zira alınacak her yeni karar hem yerli ekonomi aktörleri hem de yabancılar tarafından yakından izlenecek. Bu dönemde Türkiye'nin sıkı bir ekonomi politikasını devreye alabilmesi önemli. Mevcut hükümet büyümeye özel bir önem veriyor. Bu politikasında değişim beklenmezken büyümenin öneminde değişim olup olmayacağı tartışılabilir. Daha açık ifade ile enflasyonla birlikte bir büyüme mi yoksa enflasyonsuz bir büyüme mi? Şüphesiz tercihe göre kullanılacak araç ve yöntemlerde buna bağlı olarak değişkenlik gösterecektir. Seçim öncesi enflasyonla birlikte büyüme modeline yakın durulan yöntemde gözlenen o ki fazla bir değişim beklenmemekte.

9 AYLIK SÜREÇ OLUMLU GEÇER

Seçimler her zaman için hükümetleri zorlayan bir dönemdir. Bu süreçlerde avantajlar elde edebilmek adına ekonomi politikalarında daha gevşek olunması pek de şartıcı olmaz. Ülkemizde ise Mart 2024'de yerel seçimler var. Tahmin edebiliyoruz önümüzdeki 10 ayda ekonomiye dair ciddi önlemlerin alınmayacağı bir dönem olacak. Genişlemeci para politikasının devam ettiği bir süreçte enflasyonun çıkmış olduğu yüzde 40'lardan aşağı inmesi de zor görünüyor.

KREDİ RİSK PRİMİNİN ÖNEMİ

Türkiye'nin kredi risk primi 700'lü seviyelerde. Yabancı yatırımcının ilgisinin artacağı bir yatırım ikliminin oluşması ancak risk priminin 150-200 bandına düşmesine bağlı. TL varlıklara ilginin artabilmesi ve bu yönde bir yönelimin gelişmesi açısından Kredi Risk Primi (CDS) oranlarının gerilemesi önemli.

92 FORTUNE TÜRKİYE HAZİRAN 2023

PIYASALARIN SEYRİ

Piyasalar seçim sonrasında daha hareketli bir seyriz izleyecek. Zira 50-60 milyar TL bandına gerileyen borsadaki işlem hacminde artış; 19,60-19,80 TL bandına sıkışan dolar kurunda hareketlenme yaşanabilir. Bütün bunlar piyasalar arasındaki geçişkenliği artıracaktır. Tüm bunlara rağmen çok büyük değişimlerin gerçekleşmeyeceği bir 10 aylık zaman diliminin yaşanması beklenmeli.

EMTİALARA TALEP YÜKSEK

Emtialar enflasyonist süreçlerde yatırımcılar için güvenli limanlardır. Üretim sürecinde bulunan bütün aktörler; petrol, altın, buğday gibi emtialara daha fazla ihtiyaç duyar. İşte bu nedenle emtia fiyatları da enflasyona paralel olarak artış gösterir.

GAYRİMENKUL İLGİ ALANINDA

Gayrimenkul fiyatları tarihsel olarak enflasyona karşı değer kazanma eğilimini her zaman göstermiştir. Bunun en önemli nedeni ise konut maliyetinin enflasyonla paralel olarak artma eğiliminde olmasıdır. Yatırımcılar konut taleplerini her zaman için öncelikli olarak görmesi de önemli bir etkidir. Neticede nakit ya da kredi temin edebildikleri her fırsatta gayrimenkule yönelmek enflasyonist ortamda gayrimenkulü cazip kılıyor.

SABİT ORANLI SÖZLEŞMELER

Enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde riski belirli kılabilmek açısından sabit oranlı faiz tüketicilerin çoğunlukla tercih ettiği bir yöntem olmakta. Söz konusu yöntem belli bir riski baştan kabul etmeyi gerektirse de enflasyonun düşmesinin beklendiği durumlarda sabit faizin tüketici aleyhine olabileceği göz ardı edilmemeli.

PORTFÖYLERDE ÇEŞİTLENDİRME ÖNE ÇIKIYOR

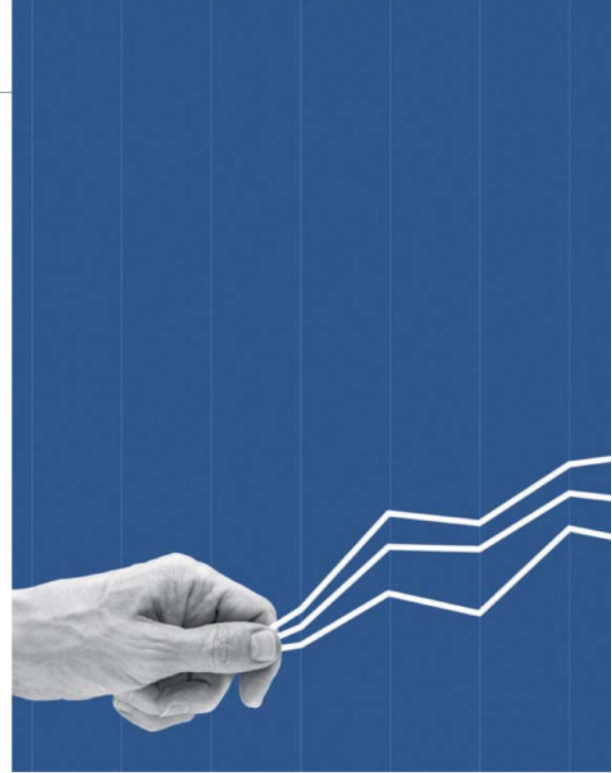
Bu yılın zor geçmesini bekleyen fonlar açısından tematik fon tercihleri öne çıkıyor. Farklı seçenekleri değerlendiren fonlar yabancı hisse senetlerinde seçeneklerini artırıyor.

YAPAY ZEKÂ VE ROBOTİK İÇERİKLİ ŞİRKETLERE YATIRIM

Teknolojideki hızlı ilerleme, bizi yeni bir döneme doğru hızla ilerletiyor. Artık, yapay zekâ çağı olarak adlandırılan bu dönemi net bir şekilde hissediyoruz. Bu nedenden kiborsada yapay zekâ ve robotik alanlarda faaliyet gösteren şirketler dahil olmak üzere inovasyonun ön safhada olduğu firmaların hisselerine talebin her geçen gün arttığını gözlemleyebileceğiz. Aynı şekilde bu şirketlere yatırım yapan fonlar da yatırımcılar için daha cazip hale gelebilecek. Ancak yatırımcıların hareket ederken borsada hisse senedi seçimi yaparken gösterdiği duyarlılığın benzerini fon seçiminde de göstermesi önemli. Fon seçerken, yatırım hedefi ve risk toleransı göz önünde bulundurulmalı. Fonun yatırım yaptığı şirketleri anlamak açısından yatırımcının kendi araştırmasını yapabilmesi önemlidir.

PARA PİYASASI FONLARI YENİDEN ÖNE ÇIKABİLİR

Faizlerin düşük seyri nedeniyle zayıf kalan para piyasası fonlarının yatırımcılar için yeniden bir alternatif oluşturma eğiliminde bulunduğu gözleniyor. Bu fonlar risk almak istemeyen yatırımcıların tercihlerinde öne çıkıyor.

ENFLASYONA KARŞI KORUMA KALKANLARI

Enflasyona karşı yatırımcılar koruma kalkanı olarak taleplerini ertelememeye çalışırken döviz, altın, fon, kira sertifikaları gibi seçenekleri kullanmaya çalışıyor. Ancak ağırlıklı olarak olası fiyat dalgalanmalarına karşı likit olan varlıklar tercih nedeni.

BÜTÇE OLUŞTURMAK VE ONA BAĞLI KALMAK

Yatırımcılar için bir bütçe yapmak ve ona bağlı kalmak. Harcamaları takip etmeye ve harcamaların sınırlandırılmasına yardımcı olacaktır.

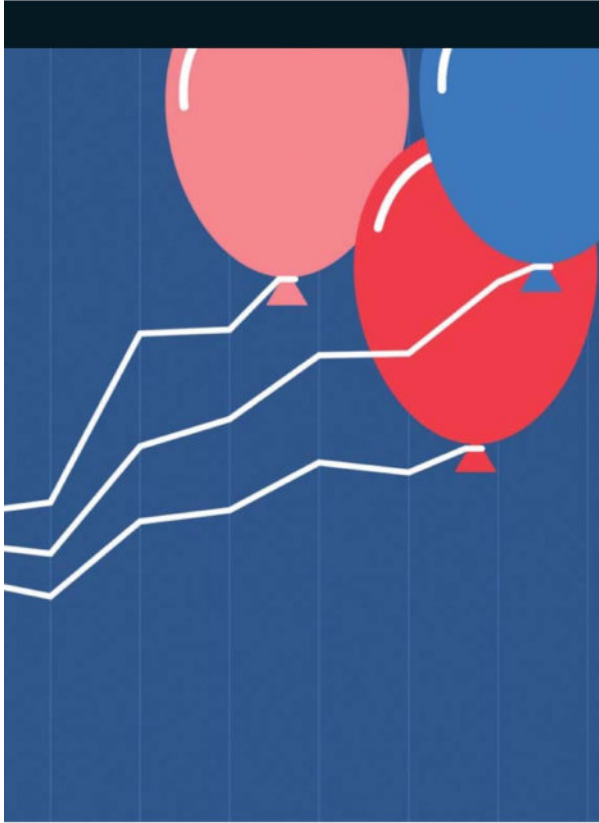
PORTFÖYLER YENİDEN DENGELENMELİ

Şirketlerin üçer aylık bilançoları açıklandı. Bu açıklanan bilançolar şirketlerin karneleridir. Son ekonomik durum bu finansal göstergelerde ortaya çıkar. Yatırımcılar açıklanan bilançolar üzerinden şirketlerin satış gelirleri, kârlılıkları, borç ve nakit akışlarını göz önünde bulundururlar.

Yatırımcılar portföylerini yeniden gözden geçirirken şu kriterleri göz önünde bulundurulmalı. Yatırımların son çeyrekteki performansı içerisinde aşırı değerlendirilen şirketler varsa bunları yeni şirketlerle değiştirebilir. Geliri daha hızlı büyüme potansiyeli olan diğer diğer şirketlere kaydırılabilir.

Uzun vadeli yatırım yapanlar; farklı risk seviyelerine sahip seçenekleri göz önünde bulundurulmalı.

Yatırım hedefleri göz önünde bulundurulmalı. Emeklilik için birikim yapanlar; uzun vadede şirketin büyüme potansiyelinin sürüp sürmediğini göz önünde bulundurulmalı.

FORTUNE TÜRKİYE HAZİRAN 2023 93

'YUMUŞAK İNİŞ VE GENİŞLEYİCİ SİKILAŞTIRMA OLASILIKLARI YÜKSEK'

PROF. DR. SELVA DEMİRALP

Koç Üniversitesi Ekonomi Bölümü Profesörü
TUSİAD Ekonomik Araştırma Forumu Direktörü
Yapı Kredi Ekonomi Araştırmaları Kürsüsü Başkanı

"Cumhurbaşkanlığı'nı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, parlamentoyu da Millet İttifakı'nın aldığı senaryoda 2023 sonu politika faizi yüzde 30'lu seviyeleri görebilir. Bu seviyenin bir miktar altı ya da üstü yeni ekibin ne kadar hızlı kredibilite kazanacağına, iletişim gücüne, enflasyon beklentilerinin ne kadar inatçı olduğuna ve kurdaki baskılara göre belirlenecektir. Para politikasının kararlı duruş sergilemesi ve beklentileri kontrol edebilme becerisine bağlı olarak ilerleyen aylarda TL'nin değer kazanmaya başlaması, enflasyon beklentilerinin önce düşük çift haneli sonra tek haneli seviyelere düşmesi, büyümede ise "yumuşak iniş" ve hatta faizler yükselirken büyümeye imkan tanıyan "genişleyici sıkılaştırma" olasılıkları yüksek.

Cumhurbaşkanlığı'nı Erdoğan, parlamentoyu da Cumhur İttifakı'nın aldığı senaryoda politika faizinde seçim sonrası ani bir değişiklik beklemiyorum. Her ne kadar mevcut politikalar sürdürülebilir olmayıp er ya da geç yüklü bir faiz artışı ile sonuçlanacak görünse de bu U-dönüşünün tarihini seçimler değil mevcut politikalarla ekonominin köşeye sıkışması belirleyecektir. 9 Ekim 2022 tarihinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan gelen "Ben bu görevde oldukça faiz düşecek" demeci bence halen geçerliliğini koruyor. Buna bağlı olarak, eğer mevcut dengeler sürdürülebilirse 2023 yılını yüzde 2'ler civarında bir büyüme ve yüzde 40-50 bandında bir enflasyon ile kapatmak, sene içinde kuru kademeli olarak serbest bırakmak, U-dönüşü gereken noktada ise daralma ile karşılaşma ihtimali yüksek görünüyor."

BORÇ YAPILANDIRIRKEN 4 FARKLI YÖNTEM

Öncelikle borçlarınızı listeleyn ve detaylandırın. Harcama kalemlerinizi gözden geçirin, tasarruf edebileceğiniz alanları listeleyn. Beş önemli borç yapılandırma özelliğini hayata geçirin.

1- BORÇ ÇİĞİ YÖNTEMİ: Bu yaklaşım, borçlarınızı faiz oranlarına göre önceliklendirmek anlamına gelir. Önce en yüksek faiz oranlı borcunuzu ödemeye odaklanırsınız, ancak geri kalanı için minimum ödemeleri yapmaya devam edersiniz.

2- BORÇ KARTOPU YÖNTEMİ: Bu yaklaşım, önce en küçük borç bakiyelerini ödeyerek ivme kazanmaya odaklanır. Tüm borçlar için minimum ödemeleri yapın ve daha hızlı ödemek için fazladan parayı en küçük bakiyeye koyun.

3- BORÇ YAPILANDIRMASI: Yüksek faizli birden fazla borcunuz varsa yapılandırma iyi bir seçenek olabilir. Borcunuzun aylık faiz oranını düşürmek için kredi çekebilir veya yapılandırabilirsiniz.

4- ARTAN GELİR VE GİDERLERİ AZALTMA: Borcunuzu daha hızlı ödeyerek gelecekteki faiz ödemelerinde tasarruf etmenin en iyi yolu. Aylık harcamalarınızı azaltmanın ve gelirinizi artırmanın yollarını arayın.

'TAHVİL GETİRİLERİNDE SEÇİM SONRASI DEĞİŞİM BEKLEMİYORUZ'

ANELKA CHRISTOVOVA

JP Morgan Analisti

"Seçim sonrası senaryolarında ortodoks politikalara dönülse dahi yüksek volatilité nedeniyle TL'de değer kaybı bekliyoruz. Döviz talebi ve Merkez Bankası'nın rezervlerini artırma hedefi gibi etkilere dolar/TL 'de 24-25 seviyelerini görebilir. Sonrasında ortodoks makroekonomik politikalara dönüşecek bir senaryoda Lira'da gerçek bir değer kazancı trendi görülebilir. 5-10 yıllık tahvil getirilerinde adil değer in yüzde 26-33 olduğunu öngörüyorum. Enflasyon hedefli Ortodoks politikalara dönüş senaryosunda faizler yüzde 25 ile zirveyi görebilir. Şu anki makroekonomik politikaların sürmesi durumunda tahvil getirilerinde seçim sonrası çok değişim beklemiyoruz, devamında ise ılımlı yükseliş olabilir. 2023'te yüzde 2,5 büyüme olacağını düşünüyorum. ■

Büyümenin göstergesi mayısta da değişmedi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)

Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI mayısta değişim göstermeyerek nisanda olduğu gibi 51,5 düzeyinde kaldı.

Son beş aydır eşik değeri 50,0'in üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret ederken 2021 sonundan bu yana en yüksek değer oldu.

Türkiye İmalat PMI değişim göstermedi

ISO Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı. İmalat PMI, üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşti

EKONOMİ SERVİSİ

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI, mayısta değişim göstermeyerek 51,5 düzeyinde kaldı.

Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu ılımlı iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

Son anket kapsamında katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin son 3 ay boyunca güçlü bir şekilde artması oldu. Yeni ihracat siparişlerinde de artış kaydedildi.

Söz konusu gelişmelere bağlı olarak, imalatçılar üretim hacimlerini de son 3 ay boyunca genişletti. Bazı anket katılımcıları, şubat ayındaki deprem sonrası faaliyetlerine henüz yeni dönem bildiklerini belirtti. Yeni siparişlerdeki yükseliş, imalatçıların istihdam düzeylerini son 3 aydır ilk kez artırmasına imkan sağladı. Bununla birlikte firmalar, erken emekliliklerin istihdamı sınırlandırdığını bildirmeye devam etti.

İstihdam düzeyindeki yükseliş, firmaların iş yüklerinin altından kalkabilmelerini sağladı ve önceki anket döneminde görülen artışın ardından birikmiş

işler azalma kaydetti. Satın alma faaliyetindeki artışın yanı sıra girdi ve malul stoklarının kullanımı da talebi karşılamaya yönelik çabaları destekledi.

Mayıs verileri, sektörde enflasyonist baskıların hafiflemeye devam ettiği yönünde sinyal verdi. Girdi maliyetleri büyük ölçüde Türk lirasındaki değer kaybı nedeniyle artmaya devam etse de enflasyon oranı yılın başından bu yana en düşük düzeye geriledi. Buna bağlı olarak, satış fiyatlarının artış hızı üst üste dördüncü ay gerileyerek Nisan 2020'den beri en düşük oranda kaydedildi.

Istanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI mayıs raporuna göre, imalat sanayi faaliyet koşullarında genelle yaygın iyileşme oldu. Mayısta ağaç ve kağıt ürünleri ile elektrikli ve elektronik ürünler hariç takip edilen 10 sektörde üretim arttı.

Kara ve deniz taşıtlarında üretim en

hızlı artışı kaydederken, gıda ürünleri, metalik olmayan mineral ürünler, giyim ve deri ürünleri sektörleri de yeniden büyüme patikasına geçti.

Yeni siparişlerde daha da olumlu bir tablo dikkat çekti ve sadece ağaç ve kağıt ürünleri sektöründe düşüş kaydedildi. En hızlı artışın gerçekleştiği tekstil ürünlerini çok az bir farkla kara ve deniz taşıtları takip etti. Makine ve metal ürünleri başta olmak üzere bazı sektörlerde yeni ihracat siparişlerindeki hızlı büyüme toplam yeni siparişleri destekledi.

Yeni siparişlerin genelle yaygın bir şekilde artmasıyla birlikte sektörlerin büyük bölümü mayıs ayında istihdamını genişletti. Elektrikli ve elektronik ürünler sektörünün istihdamı anketin başladığı Ocak 2016'dan beri en hızlı artışı kaydetmenin yanı sıra oran olarak diğer sektörleri de geride bıraktı.

Çalışan sayıları sadece metalik olmayan mineral ürünler ve tekstil sektörlerinde düşüş kaydetti. Yeni siparişlerdeki büyümeye rağmen istihdamda sağlanan artış, genel olarak firmaların iş yüklerini yönetebilmesine yardımcı oldu. İkinci çeyreğin ortasında birikmiş işler 10 sektörden sadece 4'ünde arttı.

Girdi maliyetleri genel olarak yükselmeye devam etti ancak sektörlerin çoğunluğunda enflasyon nisan ayına kıyasla düşüş gösterdi. En hızlı artış kara ve deniz taşıtları firmalarında, en yavaş artış ise kimyasal, plastik ve kauçuk ürünlerinde gerçekleşti. Bu eğilim nihai ürün fiyatları için de geçerli oldu.

Takep edilen 10 sektörün 6'sında artış kaydeden girdi stokları için de benzer bir tablo söz konusu oldu.

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları kaydetti: "Şubattaki depremin yanı sıra Covid-19 salgınından bu yana süregelen aksamların Türk imalat sektörü üzerindeki etkileri, mayıs ayında kademe bir şekilde azalmaya devam etti. Firmalar çalışan sayılarını artırma konusunda ilerleme kaydederek istihdamı yeniden büyümeye geçirebildi ve bu durum firmaların yeni siparişlerdeki artışa yanıtlayabilmesine yardımcı oldu. Fiyatlar cephesinde ise rahatlama sürdü. Enflasyonist baskılar hafifleyerek genel olarak salgının başından bu yana görülen seviyelerin çok daha altında seyretti. Bu görece olumlu ortam, toparlanmanın önümüzdeki aylarda sürdürülmesine yardımcı olacaktır."

Sanayide işler rölantide

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Mayıs ayında değişim göstermeyerek 51.5 düzeyinde kaldı. Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti

RECEP BAHAR / İSTANBUL

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Mayıs 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI mayıs ayında değişim göstermeyerek 51.5 düzeyinde kaldı. Üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşen endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Söz konusu ılımlı iyileşme, nisan ayındaki ile aynı olacak şekilde 2021 sonundan bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

Talepte iyileşme var

Son anket kapsamında katılımcı firmalar yaygın bir şekilde talepte iyileşme olduğunu bildirdi. Bu iyileşmenin en doğrudan etkisi, yeni siparişlerin son üç ay boyunca güçlü bir şekilde artması oldu. Yeni ihracat siparişlerinde de artış kaydedildi.

Bu gelişmelere bağlı olarak, imalatçılar üretim hacimlerini de son üç ay boyunca genişletti. Bazı anket katılımcıları, Şubat ayındaki deprem sonrası faaliyetlerine henüz yeni dönebildiklerini belirtti. Yeni siparişlerdeki yükseliş, imalatçıların istihdam düzeylerini son üç aydır ilk kez artırmasına imkan sağladı.

EYT istihdamı sınırladı

Bununla birlikte, firmalar erken emekliliklerin istihdamı sınırladığını bildirmeye devam etti. İstihdam düzeyindeki yükseliş, firmaların iş yüklerinin al-

tından kalkabilmelerini sağladı ve önceki anket döneminde görülen artışın ardından birikmiş işler azalma kaydetti. Satın alma faaliyetindeki artışın yanı sıra girdi ve mamul stoklarının kullanımı da talebi karşılamaya yönelik çabaları destekledi.

Mayıs verileri, sektörde enflasyonist baskıların hafiflemeye devam ettiği yönünde sinyal verdi. Girdi maliyetleri büyük ölçüde Türk lirasındaki değer kaybı nedeniyle artmaya devam etse de enflasyon oranı yılın başından bu yana en düşük düzeye geriledi. Buna bağlı olarak, satış fiyatlarının artış hızı

Taşıt üretimi hızlandı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Mayıs raporuna göre, imalat **sanayi** faaliyet koşullarında genele yaygın iyileşme oldu. Mayıs'ta ağaç ve kağıt ürünleri ile elektrikli ve elektronik ürünler hariç, takip edilen 10 sektörün sekizinde üretim arttı. Kara ve deniz taşıtlarında üretim en hızlı artışı kaydederken, gıda ürünleri, metalik olmayan mineral ürünler ve giyim ve deri ürünleri sektörleri de yeniden büyüme patikasına geçti. Girdi maliyetleri genel olarak yükselmeye devam etti ancak sektörlerin çoğunluğunda enflasyon Nisan ayına kıyasla düşüş gösterdi. En hızlı fiyat artışı kara ve deniz taşıtları firmalarında, en yavaş artış ise kimyasal, plastik ve kauçuk ürünlerinde gerçekleşti. Bu eğilim nihai ürün fiyatları için de geçerli oldu.

üst üste dördüncü ay gerileyerek Nisan 2020'den beri en düşük oranda kaydedildi.